

İçmimaride Renk Kullanımı, İlk İçmimarların Mesleki Uygulamaları İle Günümüzdeki Yaklaşımlar Üzerine Bir İnceleme

Yrd. Doç. Dr. Banu Manav

Özet

İçmimarlık mesleği, bayan tasarımcıların proje çalışmalarıyla tanınmış ve kurumsallaşmıştır. Bu alandaki yazılı ve görsel malzemenin artmasıyla birlikte mesleğin tanınırlığı artmış ve projelendirilmiş iç mekanlar kimlik kazanmıştır. İlk uygulamalarda stil arayışına gidildiği, renk kompozisyonu seçimleri konusunda 19.yüzyıldaki çizgilerden ayrımlar olduğu izlenmekteyken, günümüzde belirli renklerin veya stillerin kabul gördüğü konusunda bir genelleme yapmak pek doğru bir yaklaşım sayılmamaktadır. Bu yazı kapsamında, öncelikle içmimarlık mesleğinin tanınırlığının artmasında etkili olan bayan tasarımcıların uygulamaları, stil arayışlarında renk tercihleri açısından incelenmektedir. İkinci olarak, günümüzdeki uygulamalara renk konusunda yapılan araştırmaların yansımaları, içmimarların renk tercihlerinde, coğrafi bölge, kültür, yaş ve cinsiyet farkının etkisi açısından tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

içmimarlık,
renk tercihi,
kültür,
yaş,
cinsiyet farkı,
coğrafi bölge

COLOR APPLICATION IN INTERIOR DESIGN, AN OBSERVATION ON THE LEADING INTERIOR DESIGNERS' PROFESSIONAL PRACTICE AND INTERIOR DESIGNERS' APPROACH TODAY

Abstract

Interior architecture is institutionalized by women designers' project works. As written and visual material in this area increased, recognition of the profession has also increased and designed interiors have gained identity. Though the first professional practices had a search for the style, color choices were different than that of the 19th century lines, today it is not an accurate approach to accept a particular style or a special color scheme as the general tendency in interior design. Within the scope of this article, firstly women designers' professional practices, who had a leading role in the field, is examined from the viewpoint of style and color preferences. Secondly, color use in interior design and color preference of interior designers is discussed from the perspective of the influence of region, culture, age and gender differences.

Keywords

Interior architecture
color preference
culture
age
gender
region

1. Giriş

İç Mimarlık, mimarlık mesleğinin özelleşmesi ile gündeme gelmiş, kullanıcı ya da müşterinin bir mekan için stil ve kimlik oluşturma beklentilerini karşılamak, fonksiyon ve estetik konularda yaratıcı çözüm üretmek ve en uygun konforlu ortamı yaratmak için bilimsel ve teknik verileri kullanarak tasarıma yansıtmak amacıyla kurumsallaşmış bir meslek dalıdır (Gökhan, Atasoy, 2005). ASID (Amerikan İçMimarlar Derneği) tanımına göre içmimarlık mesleği, bir mekanda kullanıcı konforunu sağlamaya yönelik fonksiyonel, yaratıcı, teknik ve estetik çözümler sunar (ASID, 2010). İçmimarlık mesleği, kullanıcı gereksinimlerini karşılamak üzere psiko-sosyal konularda da proje çözümleri sunmaktadır. Bu konulardan bir tanesi "renk" konusudur. İçmimaride renk kullanımı, stil arayışı ve kimlik oluşturma çalışmalarından başlayarak, ince yapı uygulamalarında seçilen malzemenin yüzey özelliklerine kadar süren bir süreçte karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle "mekanda renk kullanımı", üzerinde çalışılması gereken özel bir araştırma konusudur.

Bu yazının amacı, iç mimaride renk kullanımı konusunu tarihsel perspektif içerisinde ele alarak, ilk içmimarların konuya yaklaşımları ile günümüzdeki uygulamaları karşılaştırmaktır. Yazının kapsamı içerisinde öncelikle, içmimarlık mesleğinin doğuşu ve meslek olarak kurumsallaşmasında öncülük eden ilk içmimarların stil anlayışı ve renk kullanımı incelenmektedir. Günümüzde içmimarların mesleki uygulamalarında konuya yaklaşımı, cinsiyet, yaş, kültür, içinde yaşanan bölgenin tarihi ve coğrafi özelliklerinin kişisel tercih ve izlenimleri nasıl etkilediği konusunda yapılan bilimsel çalışmalar da yazı kapsamında tartışılmaktadır.

2. İlk İç Mimarlar, İlk Mesleki Uygulamalar ve Renk Kullanımı

İçmimarlık 20. yüzyılın başında Amerika Birleşik Devletleri'nde kurumsallaşmış, özünde "Güzel Sanatlar ve Süsleme sanatları, ev ekonomisi ve mimarlığın olduğu bir uzmanlık alanı olarak yapılmış ve gelişmiştir (Massey,2001). İçmimarlık mesleğinin kurumsallaşmasında, dekorasyon işleriyle meslek yaşamına başlayan Elsie De Wolfe etkili

olmuş, villaların iç mekan düzenlemelerini, ilk kez "içmimar" kimliğiyle gerçekleştirmiştir.

Elsie ile birlikte bu mesleği yapan sıra dışı kimlikleriyle tanınan, Ruby Ross Wood, Babe Paley, Diana Vreeland, Dorothy Draper da kendilerinden söz ettiren mesleğin diğer ilklerindedir. 1897 yılında Edith Wharton tarafından yazılan *The Decoration of Houses* isimli kitabın yayımlanması, Rönesans sonrasındaki döneme ait İngiliz, İtalyan ve Fransız iç mekan örneklerine yer vermesi açısından önemlidir. Onaltı bölümden oluşan kitabın içerisinde tasarım için gerekli olan ilkelerden simetri, mekanların kullanıcı konforuna hizmet verebilmesi için uygulanması önerilen tasarım yöntemleri ve benzeri konular yer almaktadır. Mobilya tarzı ve iç mekan stil anlayışı konusunda da bilgiler veren kitapta 18. Yüzyıldaki "Eski Fransız Stili", 19. Yüzyıl stiline göre ön plana çıkartılmaktadır. 1895 yılında basılan *The Outlook Magazine*, 1903 yılında Elsie de Wolfe imzasını taşıyan *Principles of Home Decoration with Practical Examples*, ve benzeri yazılı dökümanlar, içmimarlık mesleğine ilişkin teknik bilgilerin sistematik bir şekilde sunulması ve görsel materyalin artması konusunda etkili olmuştur (Massey, 2001, Pile,2005).

Kaynak incelenmesi yapıldığında, içmimarlık mesleğinin doğuşunda ve kurumsallaşmasında bayan tasarımcıların erkek meslektaşlarına göre daha etkin bir rol üstlendiği söylenebilir. İçmimarlık alanındaki yayınların artmasında, ilk içmimari proje uygulamalarında, konu ile ilgili basılan ilk kitaplarda bayan içmimarların isimlerinin olması bu düşüncüyü güçlendirmektedir. İçmimarlık mesleğinin kurumsallaşmasına yönelik çalışmaların, Amerika Birleşik Devletleri'nde başladığı ve Avrupa'ya göre daha hızlı bir şekilde geliştiği de kaynak taraması yapıldığında göze çarpmaktadır (Massey, 2001, Pile,2005, Wolfe, 2005).

Mimaride etkili olan eklektisizm, içmimari tasarım ve uygulamada uzmanlaşmış kişilere duyulan ihtiyacı da arttırmıştır. Konusunda uzman kişilerce mimari öğelerle bütünleşen, içinde bulunduğu döneme aykırı olan iç mimari çözümlere ihtiyaç duyulmuştur. Bu dönemde Dorothy Draper ve Elsie de Wolfe, yaptıkları tasarımlarla dikkat çekmişlerdir. Viktorya stiline alışlagelmiş süslemeli, koyu renkli ve karmaşık iç mekanları, bu tasarımcılarla yeniden yorumlanmış, daha sade ve modern çizgiler yaratılmaya çalışılmıştır.

Elsie De Wolfe, tarihte ilk kez içmimarî tasarımı “meslek olarak” yapan kişi olarak anılmaktadır. Amerikan evine stil ve zevk kazandırdığına inanılan Wolfe, yaptığı uygulamalarda Viktorya stili (gösterişli iç mekanlar, koyu renkler, ağır kadife perdeler, koyu renk türlerinde baskılı duvar kağıtları) yerine, açık renkteki duvar kağıtlarını, ergonomik mobilyaları tercih etmiştir. Donatılarda seçtiği canlı ve doymuş renkler, tavan uygulamalarında kullanılan beyaz yüzeyler, çiçek desenli perdelik ve döşemelik kumaşlar dikkati çekmektedir (Massey, 2001, Pile,2005, Wolfe, 2005).

Konut tasarımlarının yanı sıra, otel iç mekanlarının düzenlemelerini de yapan Wolfe, Colony Otel için yaptığı otel odalarının her birini, kullanıcı özelliklerini dikkate alarak tasarladığını, renk şemalarını özel olarak çalıştığını belirtmiştir. The Project Gutenberg eBook, The House in Good Taste başlıklı kitabında Elsie de Wolfe yaptığı iç mekan uygulamalarını şu şekilde yorumlar:

Yaptığım her odada kendim yaşıyormuşum gibi tasarım yaptım, her bir uygulama kendine özgü bir karakter taşımaktadır; ancak temel ihtiyaçlar olarak, başucu sehbasıyla birlikte rahat bir yatak ve abajur, saat ve telefon, büyük bir ayna, makyaj –yazı masası, sandalye ve/veya koltuklar ihtiyaca uygun olarak düzenlenmiştir. Bazı odalarda banyo olmadığı için, aynalı lavabolar koyulmuştur. Renk şemaları özel olarak tasarlanmıştır.

Şekil 1: Colony Otel Odalarından bir tanesi (Wolfe, 2005)

Şekil 2a

Şekil 2b

Şekil 2: Elsie de Wolfe tarafından yapılmış iç mekan uygulamaları (Wolfe, 2005)

Duvar yüzeyleri, mobilya ve halı desenleri için renk kompozisyonları ve şemaları oluşturan Wolfe, tür-değer-doymuşluk açısından birbirine uygun renkleri önermiştir. Farklı değerdeki (açık-koyu) renklerin birlikte kullanıldığını, yeşil, pembe, krem siyah ve grinin sıklıkla tercih edildiği Wolfe imzalı iç mekanlarda görülmektedir.

Renk şemalarının, kullanıcıların kişisel özelliklerine göre seçildiği, Şekil 2a daki iç mekan uygulamasında görülmektedir. İşverenin kızı için tasarlanan bu odada, mavi-beyaz-gül pembesi renkler birlikte kullanılmıştır, kumaşlar ve odadaki renk seçimleri feminen bir nitelik taşımaktadır.

Şekil 3: Greenbrier Otel (<http://www.canadianinteriordesign.com>, February 2010)

Viktorya stilinin etkilerini yumuşatmak için düşük doymuşluktaki ve düşük değerdeki renk seçimlerinin tercih edildiği iç mekan örneklerinde, tür karşıtlıkları düzeninin tercih edildiği de görülmektedir. Şekil 2b'de, duvarlarda ve mobilyada bu tercihlerin yansıdığını görmekteyiz.

Dorothy Draper, tarihte “konut” tasarlayan ilk bayan tasarımcıdır. Tasarımı başarılı bulunduğu için, konut projesi satışa sunulmuş, kısa bir sürede adından başarıyla söz ettirmiştir. 1920 ve 1930'lu yıllarda, Gramercy Park civarında tasarladığı villalarla kullandığı doymuş renklerin hakim olduğu uygulamalarla, meslektaşlarından ayrılmaktadır. Batı Virginia'daki Greenbrier Otel'in tasarımında tür karşıtlıkları düzenine gidildiği, kırmızı, yeşili birlikte kullandığı görülmektedir. Koyu maviyi duvar yüzeylerinde kullandığı, mobilya ve zeminde kullandığı akromatik renk seçimiyle mekan içinde değer boyutunda bir denge kurulduğu söylenebilir (bknz Şekil 3)

Şekil 4: Dorothy Draper tarafından tasarlanan bir oturma odası (Wolfe, 2005)

“Draperism” diye adlandırılan stilde canlı ve parlak renklerin seçildiği görülmektedir. Çiçekli kumaşları, mobilya ve perdelerde uyumlu bir şekilde kullanmaktadır. Döşemede pastel veya akromatik (türsüz) halıların kullanılması, iç mekana uygun aksesuarlar seçildiği ve şömine üzerlerinde altın varaklı çerçevelerin ve aynanın yerini portrelerin aldığı, tasarımda daha yalın çizgilerin ağırlık kazandığı görülmektedir (bknz Şekil 4).

1930 lu yıllarda, sürrealist akımın iç mekan uygulamalarına yansımaları görmekteyiz. Renk şemalarında doymuş-canlı renklerin kullanıldığını, donatılarda, mobilyalarda teatral bir yaklaşım olduğunu görmekteyiz. Dorothy Draper da sürrealist akımdan etkilenmiştir, Southern California Otel'de (1935), büyük ölçekli mobilya kullanımı ile dikkati çekmektedir.

İlk içmimari uygulamalarda renk şemaları özenli olarak seçilmesine karşın, renk konusunda yapılan bilimsel çalışmalar, rengi bilimsel olarak tanımlayan dizgeler ve benzeri konuların tasarımıyla bütünleşmediği yapılan uygulamalar incelendiğinde görülmektedir.

3. Günümüzde İç Mimari Uygulamalarda Renk Tercihleri ve Kullanımı

Günümüzdeki uygulamalarda, tek bir stil arayışından, en fazla tercih edilen özel bir renk türünden veya renk kompozisyonundan söz etmek mümkün olmamaktadır. Projeye uygun olarak geliştirilen stil ve kimlik oluşturma çalışmalarının, mekandaki donatıları etkilediği görülmektedir. Bu seçim, mobilya tarzından, seçilen malzemelerin yüzey özelliklerine, kullanılan renk şemalarına kadar, tasarımın bütününe yansımaktadır. Renk konusundaki belirlemelerde, renklerin birbirine etkisi, seçilen malzemenin yüzey özellikleri, dokusu ve biçimiyle birlikte önem kazanmakta, rengin tür-değer-doymuşluk olarak bilinen üç temel ögesi mekan algılamayı etkilemektedir.

Renk seçimi konusunda cinsiyet, yaş, kültür, içinde bulunulan bölgenin tarihi ve coğrafi özellikleri önem kazanmaktadır. Bayan ve erkeklerin renk izlenimi ve renk kullanımı konusundaki tercihlerinde fark gözlenmektedir (Holzschlag 2000, Manav 2007, Saito 1996). Bu durum, bayan ve erkek içmimarların proje tasarımlarına, stil anlayışı ve kimlik oluşturma çalışmalarına da yansımaktadır. Tasarımcının içinde bulunduğu coğrafi bölge, yaşı, kültürü mekanda kullandığı renk şemalarında belirleyici rol oynayabilir. Aşağıda özetlenen bilimsel araştırmaların bu düşünceyi doğruladığı söylenebilir;

Georgian, Art Nouveau ve Modern tarzdaki üç farklı konuta ait iç mekan örneklerinin duvar renkleri üzerinde yapılan bir çalışmada, bayan ve erkeklerin duvar rengi tercihleri arasında fark olduğu sonucuna

varılmıştır; değer boyutunda (açıklık-koyuluk) fark görülmemiş, ancak doymuşluk boyutunda (canlı-soluk) fark görülmüştür. Bayanların düşük doymuşluktaki (soluk) iç mekan örneklerini tercih ettiği, erkeklerin doymuş (canlı) iç mekan örneklerini tercih ettiği çalışmadan çıkan sonuçlar arasındadır (Turpin).

Renk konusunda yapılan bir başka çalışmada, kişilerin renk konusundaki tercihlerinin giyim tarzlarından, iç mekanda kullanılan donatılara kadar etkili olduğu gözlenmiştir. Örneğin, 1990'lı yıllarda Amerika'da düğünlerde siyah elbise giymek gelinler arasında "moda" olarak tanımlanırken, bazı kültürlerde siyah elbise, "kötü şans", bazı kültürlerde ise "güç, ince zevk, bilgelik" ve benzeri kavramları çağrıştırmaktadır (<http://molly.com/articles/webdesign/>, 2000). Kültürün etkisi kişisel tercihleri şekillendirmektedir, bu durumun tasarımcının kararlarını etkilediği de düşünülebilir.

"Beyaz", Batı ve bazı Doğu kültürlerinde "temizlik ve saflık" sembolü olarak kabul edilirken, Çin ve Japonya'da "kötü şans" getirdiği düşünülmektedir. Hindistan'da gelinin beyaz elbise giymesinin "hüzün ve mutsuzluk" getireceğine inanılmaktadır. İçmimari uygulamalarda da mekan belirli renklerle donatıldığı için, bir renk türüne ilişkin bu belirlemeler, kişisel tercihlerde ve mekan uygulamalarında etkili olmaktadır (<http://molly.com/articles/webdesign/>, 2000).

Bir renk türü, farklı renklerle karıştırıldığında, tür etkisinin azaldığı, kişisel izlenimlere olan etkisinde değişim olduğu bilinmektedir. Örneğin, kırmızı renk, şansın sembolü olduğu için, Çin'de iç mimaride yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Aynı inanışa göre kırmızı, beyaz ile karıştırıldığında tür etkisindeki değişime bağlı olarak, beyazın kişilerde oluşturdugu olumsuz izlenimin azaldığı görülmüştür.

Kültür farkının renk izlenimine ve renk tercihinin etkisine bir başka örnek "pembe" ile ilgilidir. "Doğu Kültürü'ne göre, pembe olumlu izlenim yaratmamaktadır. Doğu Hindistan'da bir konut uygulamasında, pembe renk erkekler tarafından feminen olarak tanımlanmış ve beğenilmemiştir, ancak kültür farkına bağlı olarak aynı renk, farklı bir kültürde, erkekler tarafından beğenilmiştir. Sözelimi, Japonya'da pembe renk, bayanlar ve erkekler tarafından tercih edilmektedir (<http://molly.com/articles/webdesign/>,2000). Doğu kültürüne göre tasarlanan bir mekan ile Batı kültürüne göre tasarlanan bir iç mekanda, seçilen renk kompozisyonları arasında fark olması doğaldır.

Dini inanışlar da renk tercihleri konusunda etkilidir. Evrensel olarak ele alındığında “mor” renk güvensiz olarak algılanmaktadır. Katoliklere göre “mor” renk ölüm ve çarmıha gerilmeyi simgelerken, Hıristiyanlık, Müslümanlık ve Yahudilik için “mor” renk mistik ve ruhani inanışları temsil etmektedir.

Cinsiyet farkı da mekan algılamada etkin bir rol oynamaktadır. Hemphill'e göre bayanlar bir mekanda canlı renkleri tercih ederken ve siyaha karşı olumsuz izlenimler sergilerken, erkeklerin mekan algısında fark gözlenmektedir (Hemphill,1996). Yine aynı çalışmaya göre, erkekler maviyi kırmızı renk türüne, portakalı sarı renk türüne tercih ederken, bayanlar kırmızıyı mavi renk türüne, sarıyı portakala tercih etmektedir (Hemphill , 1996).

Renk tercihlerinin ve kişisel izlenimlerin mekan kullanımına yansımaları ile ilgili yapılan araştırmalarda, kişilerin bir renk türüyle ilgili izlenimlerinin, o renk türüne karşı bir tercih nedeni yarattığı görülmektedir. Konutlarda renk tercihleri konusunda yapılan bir çalışmadaki sonuçlar incelendiğinde, doymuş (canlı-parlak) renklere karşı oluşan kişisel izlenimlerin olumlu (% 60.3) olduğu görüşüne varılmıştır. Gözlemlenen renk örneklerinde katılımcılardan %37.7 si, doymuş renklere karşı olumsuz görüşlerini dile getirmiştir (Manav , 2007). Bu görüş, mekanda renk izlenimi konusunda yapılan bazı çalışmalarla karşılaştırıldığında benzerlik göstermektedir; Kaya ve Epps ile Hemphill'in çalışma sonuçlarına paraleldir. Ancak olumlu izlenim oluşturan renk örnekleri ve renk tercihi sıralamaları her çalışmada kendine özgüdür. Kaya ve Epps (2004), Hemphill ile Saito (1996) yeşil renk türünün kişilerde genellikle olumlu izlenim yarattığı görüşünde birleşirken, yeşil renk konutlarda kullanıcı grubu tarafından en fazla tercih edilen renk olarak belirlenmiştir ve yeşilin farklı değerleri (açıklık-koyuluk) kişiler üzerinde olumlu izlenim yaratmıştır. Yeşil rengin heyecan, temizlik, güven, dinamizm kavramlarını temsil ettiği fikrine varılmıştır (Manav B, 2007).

4. Sonuç

20.Yüzyılın başına kadar Mimarlık mesleğinin içinde yer alan İçmimarlık, 1920 li yıllardan başlayarak bir meslek olarak tanınmaya başlamış, 1970'li yıllarda uzmanlaşmanın başlamasıyla ve 1980'li yıllarda bu uzmanlaşmanın hızlanmasıyla farklı bir eğitim alanına dönüşmüş, yeni

bir meslek olarak tanınırlığı artmıştır (Gökhan, Atasoy, 2005). İlk içmimarların uygulamalarında renk kullanımı konusunda belirli renk şemalarını seçtikleri, müşteri beklentilerine göre tasarım yaptıklarını görmekteyiz. Ancak, renk kullanımı konusunda bilimsel dizgelerin kullanıldığı söylenemez, fiziksel çevre denetimi konusunda ve insan-çevre ilişkilerini ölçmeye yönelik yapılmış araştırma sonuçlarının da tasarımda kullanıldığına, yapılan kaynak taramasında rastlanmamıştır (Massey, 2001, Pile 2005, Wolfe 2005).

İlk uygulamalarda stil arayışına gidildiği, renk kompozisyonu seçimleri konusunda 19.yüzyıldaki çizgilerden ayrımlar olduğu izlenmekteyken, günümüzde belirli renklerin kabul gördüğü konusunda bir genelleme yapmak pek doğru bir yaklaşım sayılmamaktadır. 1970 lerden günümüze kadar, fiziksel çevre denetimi, insan-çevre ilişkileri ve benzeri konularda, fiziksel ve psiko-sosyal kullanıcı gereksinimlerini karşılamak üzere pek çok araştırma yürütülmüştür. Bu konular içerisinde yer alan "renk" konuları, eskiz çalışmaları ve avan proje sürecinde geliştirilmelidir. Bu süreçte, bilimsel araştırmaların sonuçları tartışılmalıdır, kişilerin renk izlenimleri, yaş, cinsiyet, kültür ve benzeri faktörlerin renk tercihlerine etkilerinin bilinmesi ve benzeri konularda yapılmış araştırma sonuçlarının uygulamaya aktarılması, rengi bilimsel olarak tanımlayan dizgelerin kullanılması (NCS, DAL, Munsell Renk Dizgeleri gibi), renk ve ışık etkileşimi gibi konuların mekan algısına etkisinin bilinmesi, stil ve kimlik oluşturma çalışmaları açısından, fizyolojik ve psikolojik-sosyolojik kullanıcı gereksinimlerinin karşılanması bakımından kaçınılmazdır.

Kullanıcıların renk tercihlerini belirlemeye yönelik çalışmalar göstermektedir ki; yaş, cinsiyet, kültür, coğrafi bölge, kişilerin renk konusundaki tercihlerini etkilemektedir. Bu fark, kişilerin renk konusundaki tercihlerini ve renk izlenimlerini etkilemekte, mekan algısına da yansımaktadır. Tasarımcıların kişisel renk tercihleri ve izlenimleri, kullanıcının renk tercihi ve izlenimi ile benzerlik / farklılık gösterebilir. Her iki durumda da, renk konusunda kabul gören ilkeler, rengi bilimsel olarak tanımlayan dizgeler, bu konuda yapılmış bilimsel çalışmalar, tür-değer-doymuşluk boyutundaki değişimin, kimlik oluşturma, renk-mekan algılama, ve kullanıcı gereksinimlerinin tanımlanması ve karşılanması açısından gereklidir.

Kaynakça

Gökhan Ç.B, Atasoy A. İç Mimarlık Eğitim Programı Tasarımı ve Geliştirme Modeli Önerisi, İTÜ Dergisi Mimarlık, Planlama, Tasarım, Cilt 4, sayı 2, 2005, sayfa: 25-36.

Definition of Interior Design, ASID

Massey, Anne. Interior Design of the 20th Century, Thames and Hudson World of Art, London, 2001.

Pile,John. A History of Interior Design, Laurence King Publishing Limited,London,2005.

Elsie de Wolfe, "The House in Good Taste",
(<http://www.gutenberg.net>) , Elektronik Kitap, January 2005.

"Legendary Women of Style",
(<http://www.canadianinteriordesign.com>), February 2010

Wendy Goodman , "New York Home Design",
<http://nymag.com/homedesign/features>,March 2006.

Turpin, J. "The History of Women in Interior Design: A Review of Literature", Journal of Interior Design, Volume 33 Issue 1:1-15.

Holzschlag,M "Color My World"
(<http://molly.com/articles/webdesign/>),September 2000

Hemphill M "A Note on Adult's Color-Emotion Associations". The Genetic Psychology, Volume 157, 1996, 275-280.

Manav, B 'Color-Emotion Associations and Color Preferences: A Case Study for Residences, Color Research and Application, Volume 32, issue 2, 2007, 144-150.

Kaya N, Epps H. "Relationship Between Color and Emotion: A study of college students. College Student Journal. Volume 38, 2004, 396-405.

Saito M. "Comparative Studies on Color Preferences in Japan and Other Asian Regions with Special Emphasis on the Preference for White". Color Research and Application, Volume 21, 1996, 35-49.